

УДК 351.74

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.48>

ІМІДЖ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО І ВІДНОШЕННЯ СУСПІЛЬСТВА ДО ПОЛІЦЕЙСЬКИХ РІЗНИХ КРАЇН

Тимофєєв В.П.,*старший викладач кафедри ТСП
факультету підготовки фахівців
для підрозділу превентивної діяльності
ORCID: 0000-0002-6805-8933***Гулько К.О.,***здобувач вищої освіти III курсу
факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
ORCID: 0009-0003-2040-8572*

Тимофєєв В.П., Гулько К.О. Імідж поліцейського і відношення суспільства до поліцейських різних країн.

У цій статті аналізується імідж поліцейського та відношення суспільства до поліцейських у різних країнах. Дослідження включає в себе різні аспекти, такі як престижність професії, імідж правоохоронця та гарантії професійної діяльності поліцейських. Автори розглядають досвід деяких країн, включаючи Україну, та висвітлює важливість реформування поліції на основі підходу, орієнтованого на громаду. Результати цього дослідження можуть бути корисними для поліцейських, правоохоронних органів та урядів у забезпеченні позитивного іміджу поліції та покращенні відносин між поліцейськими та громадою.

Особливі умови несення служби, наприклад, такі як військовий стан, може мати як позитивний, так і негативний вплив на імідж поліції та відношення суспільства до неї. З одного боку, зміцнення відданості та згуртування в колективі поліцейських може підвищити рівень професійності та ефективності їх діяльності. З іншого боку, занадто сильне відчуття військової атмосфери може призвести до застосування насильства та порушення прав людини, що негативно вплине на імідж поліції та відношення громадян до неї.

Крім того, дуже важливою складовою є відданість поліції своїм обов'язкам та готовність виконувати їх за будь-яких умов. Саме в цьому полягає високий моральний дух, який необхідний для ефективної роботи поліцейських. Відповідальність за безпеку та порядок в країні покладається на них, і тому вони повинні бути завжди готові до дії. Тому, поліція повинна прагнути забезпечити підтримку та повагу громади, відображати її потреби та виконувати свої обов'язки з високою мірою професіоналізму та етики.

Стаття порівнює імідж поліції в різних країнах та розглядає, як поліцейські діють у часи кризових ситуацій. Аналізі та порівняння підходів різних країн до розвитку поліцейської діяльності та їх впливу на відносини між поліцією та громадянами під час воєнного стану в Україні.

Ключові слова: поліцейський, імідж, професія, суспільство, авторитет.

Timofeev V.P., Gunko K.O. The image of a policeman and the attitude of society towards policemen of different countries.

This article analyzes the image of the police and society's attitudes towards law enforcement in different countries. The study includes various aspects such as the prestige of the profession, the image of law enforcement, and guarantees of professional activity for police officers. The authors consider the experiences of some countries, including Ukraine, and highlight the importance of police reform based on a community-oriented approach. The results of this study can be useful for police officers, law enforcement agencies, and governments in ensuring a positive image of the police and improving relations between police officers and the community.

Special conditions of service, such as a state of emergency, can have both positive and negative impacts on the image of the police and society's attitudes towards them. On the one hand, strengthening loyalty and unity among police officers can enhance their professionalism and effectiveness. On the other hand, a too strong sense of a military atmosphere can lead to the use of violence and human rights violations, which negatively affects the image of the police and citizens' attitudes towards them.

Furthermore, dedication to their duties and readiness to perform them under any circumstances

are crucial components of effective police work. This is where high morale is necessary, which is required for effective police work. The responsibility for the safety and order of the country is entrusted to them, and they must always be ready to act. Therefore, the police should strive to ensure the support and respect of the community, reflect their needs, and perform their duties with a high degree of professionalism and ethics.

The article compares the image of the police in different countries and examines how police officers act during times of crisis. It analyzes and compares the approaches of different countries to the development of police activity and their impact on the relationship between the police and citizens during a state of emergency in Ukraine.

Key words: police officer, image, profession, society, authority.

Постановка проблеми. З 24 лютого 2022 року в Україні було ведено

воєнний стан через повномасштабне вторгнення російських військ на територію

нашої держави. В цей час актуальності набуло питання іміджу поліцейського і відношення суспільства до поліцейських різних країн. Адже стосунки між поліцейськими та громадянами стають особливо важливими, оскільки поліція відіграє ключову роль у забезпеченні безпеки та порядку в країні. Тільки таким чином можна досягти успіху в роботі поліції та забезпечити її високий статус в суспільстві. Тому, для забезпечення ефективної роботи поліції необхідно виробляти та реалізовувати стратегії, які будуть спрямовані на розвиток цих факторів та забезпечення високого рівня професійної підготовки працівників.

Стан опрацювання цієї проблематики і відношення суспільства до поліцейських різних країн досліджували такі науковці та фахівці, як Герасимчук Л., Сергієнко О., Кобляков А., Фабричний Є., Струтинська Н., Тінін Д.Г. Але на сьогоднішній день велика кількість питань що до іміджу поліцейського і відношення суспільства до поліцейських різних країн в умовах воєнного стану є невіршеними.

Метою статті є здійснення дослідження іміджу поліцейського і відношення суспільства до поліцейських різних країн.

Виклад основного матеріалу. Поліція - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. [1]

Імідж професії - поняття багатогранне, яке вимагає серйозної поваги до всіх його аспектів, який чинить як на громадян, так і на самих співробітників поліції. Так, громадяни Чеської Республіки всюди можуть бачити якісно оформлені картинки, плакати і банери із зображенням

симпатичних левів в поліцейській уніформі з написом «Чеська поліція - ваш друг і приятель». Широко поширюються буклети та багато ілюстровані проспекти з показом прикладів роботи окремих поліцейських служб. [2]

Уміння поліцейських ввічливо спілкуватися з різними людьми сприяє збільшенню авторитету поліції в суспільстві. Країни Заходу витрачають великі кошти на створення позитивного образу поліції, знімаючи бойовики, телесеріали та передачі з участю світових кінозірок, які зіграли ролі поліцейських. Засоби масової інформації також допомагають поширювати позитивну картину про правоохоронців. На спеціальних курсах навчають співробітників поліції виступати по телебаченню та радіо у вигідному світлі, що допомагає залучати до них симпатію та бажання взаємодіяти. В результаті цих заходів образ правоохоронця асоціюється з такими якостями, як інтелектуальність, ініціативність, безстрашність, справедливість, рішучість, фізична гідність, витривалість, мужність та стійкість, що заслуговують на повагу.

Особлива увага приділяється підвищенню рівня комунікації поліцейських з різними категоріями населення, таким як представники національних меншин, люди похилого віку та психічно неврівноважені особи. Для цього в країнах західної Європи розробляються спеціальні тренінги та технології на Заході.

Крім того, в країнах ЄС здійснюється значний фінансовий вклад у створення позитивного образу поліцейського що також враховує і гендерний аспект. Наприклад, знімаються крупнобюджетні фільми, передачі та телесеріали з участю світових зірок, які грають ролі жінок-поліцейських.

Також засоби масової інформації, використовуючи найкращий ефірний час, демонструють фільми та програми про роботу поліції, що допомагає сформувати у громадян повагу до закону та виховувати відповідальне ставлення до правопорядку. На спеціальних курсах, де проводять заняття керівники телекомпаній та відомі телеведучі, співробітників поліції навчають виступати на телебаченні та радіо, що збільшує симпатію громадян та бажання взаємодіяти з ними [3].

В результаті всіх цих заходів працівники поліції в країнах ЄС набувають позитивного іміджу, пов'язаного з якістю, інтелектом, ініціативністю, безстрашністю, справедливістю, рішучістю, фізичною гідністю, витривалістю, мужністю та стійкістю.

Поліцейська професія має беззаперечні переваги в країнах Заходу, включаючи можливість отримання безкоштовної професійної освіти, часткової або повної оплати загальної освіти та право на пенсію, яка зазвичай значно вища, ніж на цивільній службі. Для привабливості і утримання кваліфікованих кадрів у поліції, значну

роль відіграє підвищення престижу професії та створення сприятливого іміджу поліцейських. Оскільки населення, яке сплачує податки для утримання поліції, очікує від правоохоронців належного виконання законів, держава та суспільство зосереджують зусилля на підвищенні якості поліцейської служби і професійної підготовки. У свою чергу, поліцейські виконують свої обов'язки бездоганно, дбаючи про свою репутацію та отримуючи різні соціальні блага. В Південній Кореї розуміють, що полюбляти поліцію потрібно вже з дитинства, тому на дитячих чашках малюють поліцейських. До 75% співробітників деяких поліцейських органів Німеччини мріяли стати поліцейськими з дитинства, оскільки вони вже в дитячих садках, школах та гімназіях отримали виховний вплив, який сприяв їхньому вибору професії. У США у 1995 році близько 25 тисяч офіцерів поліції працювали в понад 70% шкіл з 25 мільйонів американських дітей, навчаючи їх про небезпеки сучасного суспільства та шкоду наркотиків, і акцентуючи увагу на ролі поліції та захисті дітей. Це дозволило поліції США стати турботливими опікунами дітей у суспільній свідомості, що, безумовно, збільшило авторитет правоохоронних органів. Уолт Дісней, всесвітньо відома фірма, використовує імідж правоохоронних органів для продажу своїх продуктів з характерною символікою. Фірма заключила взаємовигідні контракти з правоохоронними органами США, Великобританії, Японії, Канади та кількох європейських країн, що сприяє популяризації іміджу поліції та допомагає вирішувати економічні проблеми. [4]

Успішне завоювання авторитету серед населення та виховання ефективних співробітників поліції залежить від багатьох чинників, включаючи гасла, кредо та моральні установки, які закладаються в основу діяльності поліції. Багато правоохоронних органів та навчальних закладів для поліцейських мають свої девізи, які відображають цінності та принципи, які має дотримуватися кожен поліцейський. Наприклад, офіційний девіз Федерального Бюро Розслідувань (ФБР) США - «Вірність, сміливість, чесність», девіз поліції міста Лос-Анджелес - «Захищати і служити», а девіз поліції Народної Республіки Бангладеш - «Дисциплінованість, професіоналізм, чесність!» [5].

При формуванні позитивного сприйняття правоохоронців населенням важливо звертати увагу на всі аспекти, що впливають на імідж поліції. Зокрема, зовнішній вигляд поліцейського має велике значення, оскільки поліцейський є представником влади на очах у громадян. Сучасні західні теоретики відзначають важливість зовнішнього вигляду поліцейського, тому на створення поліцейської уніформи залучають кращих дизайнерів та модельєрів. Респектабельний зовнішній вигляд поліцейського свідчить про хорошу мате-

ріально-технічну базу поліції, самодисципліну та професійність поліцейського, а також про його ставлення до свого обов'язку та до оточуючих. Щоб залучити населення до взаємодії з органами правопорядку, необхідно мати довіру громадян до поліції. Часто поліцейські носять відмінну уніформу, яка має виховну роль та сприяє підвищенню довіри до поліції. Західні теоретики, практики та фахівці-іміджмейкери намагаються знайти нові ефективні технології, щоб поліпшити імідж та репутацію поліції. Однак, для цього потрібно враховувати всі аспекти, включаючи архітектуру поліцейських будівель. У США відмовилися від будівництва монументальних поліцейських будівель, які нагадують фортеці і викликають почуття страху. Замість цього, забудовники стараються створити будівлі, які залучають громадян та забезпечують максимальний комфорт для службовців і відвідувачів, при цьому забезпечуючи максимальну безпеку. Однак, деякі неочікувані витрати можуть виникнути, наприклад, у Парижі будівлю поліцейського комісаріату повністю засталим, що виглядає привабливо, але може спричинити проблеми з безпекою під час демонстрацій. Таким чином, необхідно враховувати всі аспекти, щоб покращити імідж та довіру до поліції [6].

Дослідження причин негативного ставлення до поліції та шляхів покращення взаємин з громадянами. Одне з таких досліджень, проведених в 2019 році в США, показало, що громадяни найбільше негативно ставляться до поліції через їх поведінку під час затримання, використання сили та расову дискримінацію. У зв'язку з цим, дослідники пропонують підвищити рівень професійної підготовки поліцейських, покращити систему відповідальності за надмірне використання сили, а також залучати до роботи з громадянами соціальних працівників та психологів.

Неаби яку роль у визначенні іміджу та сприйняття поліції громадянами. В останні роки соціальні мережі стали важливим каналом комунікації між поліцією та громадянами виконують соціальні мережі. Дослідження в цьому напрямку зосереджені на вивченні того, як поліція може використовувати соціальні мережі для підвищення свого іміджу та взаємодії з громадянами. Наприклад, в одному з досліджень було показано, що поліцейські, які активно використовують соціальні мережі, мають кращі взаємини з громадянами та викликають більше довіри [7].

При створенні унікальних технологій для підвищення престижу поліції в конкретному регіоні, з увагою враховуються думки громадськості та максимально використовується підтримка місцевих мешканців. Це особливо важливо в умовах, коли поліція стикається зі зростаючою кількістю непокорливих та неуважних громадян. Лише шляхом встановлення справжнього партнерства

з місцевими громадами можна досягнути позитивних та значущих результатів. Наприклад, у США існує Національний інститут чесності правоохоронних органів (National Law Enforcement Integrity Institute - NLEII), який проводить науково-дослідницьку та навчальну діяльність з метою забезпечення безпеки громадян та поліцейських, покращення взаємовідносин між ними та підвищення професійної компетентності службовців поліції у вирішенні суспільних та культурних конфліктів з метою забезпечення дотримання основних принципів людської гідності, неупередженості та соціальної справедливості для кожної особи [3].

Отже, спільними зусиллями держави, поліції та громадян, а також інвестуванням значних фінансових та матеріально-технічних ресурсів в створення та підтримання привабливого та поважаного іміджу освіченого, культурного та чесного поліцейського-професіонала, який має високий авторитет у населення, можна створити та підтримувати цивілізоване суспільство. Імідж поліцейського-професіонала є ключовим фактором успішного вирішення завдань поліцією та поліпшення якісного складу її працівників. Збільшення попиту на вступ до поліцейських установ, бажання стати висококваліфікованими професіоналами, покращення якісного складу абітурієнтів та можливість відбору кращих з кращих забезпечують успішність освітнього процесу.

Система оплати праці є одним з головних матеріальних стимулів, які забезпечують авторитет професії. У деяких західних країнах зарплата поліцейських перевищує зарплату промислових робітників на 40-50%. Проте, навіть з урахуванням доплат за надурочну роботу та вислугу років, деякі поліцейські в США змушені шукати додатковий заробіток, оскільки їхня зарплата не завжди дозволяє їм покрити всі витрати. Більшість поліцейських не можуть бути віднесені до високооплачуваних категорій населення, як зазначають французи: «Ми живемо непогано, але не шикуюмо». Наприклад, у ФРН вчителі загальних шкіл заробляють в середньому в 1,5-2 рази більше, ніж службовці поліції. У Великобританії детектив, який працює на найнижчому рівні, отримує близько 30 тис. фунтів стерлінгів на рік. Незважаючи на це, він має певні пільги, такі як пільгові кредити на покупку будинку, одягу та утримання собак, якщо він має собаку. Жінки-поліцейські також отримують виплати на покупку панчіх. Крім того, поліцейські мають право на безкоштовний проїзд по Лондону в метро або автобусі за допомогою спеціального значка. Однак, уряд Великобританії збирається скасувати всі ці пільги [4]. Таким чином, хоча західні поліцейські мають істотні переваги в соціальному становищі порівняно з поліцейськими в інших країнах, їхні матеріальні проблеми все ж таки існують.[3]

У «просунутих країнах» добре засвоїли просту істину: дешева поліція занадто дорого обходиться своєму народу. Крім того, ефективний процес виховання поліцейських можливий лише тоді, коли дбають про своїх працівників, а також про учнів поліцейських шкіл та їхніх сімей. У школах, академіях та інститутах поліції забезпечуються всі необхідні матеріальні та побутові умови, щоб студенти могли належним чином зосередитися на навчанні та відновити свої фізичні та інтелектуальні сили після занять [2]. При встановленні зарплатні для поліцейських зазвичай беруть до уваги їх стаж роботи та характер виконуваних обов'язків. Україна також має таку систему оплати праці, де окрім щомісячної зарплати поліцейські отримують різноманітні компенсації та доплати, такі як: оплата житлових витрат, компенсація за одяг, використання власного транспорту для службових цілей, позики на житло, страховки тощо. Поліцейські також мають право на щорічну відпустку, термін якої залежить від їх стажу служби. У випадку наднормової праці (при 40-годинному робочому тижні) спеціальні тарифи дозволяють отримати додаткову оплату. При порівнянні матеріального забезпечення поліцейських в різних країнах, слід зазначити, що в менш розвинених країнах вони можуть мати більше переваг і привілеїв, ніж в розвинених країнах. Наприклад, в Пакистані правоохоронці отримують високі зарплати, надбавки на зростання цін на товари та харчування, компенсації за одяг, подорожі, стаж роботи та навчання новій техніці. Крім того, офіцери можуть отримувати будинки, квартири та земельні ділянки, а коли вони виходять у відставку, можуть отримати посади в державних органах, митницях, судах або великих компаніях.

На сьогоднішній день, ситуація в Україні зумовлена новим виміром суспільно-політичних, військово-стратегічних та економічних відносин, що ставить перед державою та суспільством важливі завдання щодо вдосконалення правової бази в інтересах зміцнення національної безпеки України [8].

Сучасна концепція сьогоднішньої Національної поліції України передбачає партнерство, довіру, спілкування та діалог між поліцією та громадянами. Професіоналізм поліцейських є основним фактором, що формує довіру населення до правоохоронної системи. Успіх Національної поліції у сфері забезпечення безпеки громадян та якість взаємодії з громадськістю є безпосередньою віддзеркаленням рівня цієї довіри [9].

Висновок. Отже, на нашу думку важливо знайти баланс між забезпеченням дотримання прав громадян під час виконання поліцейських повноважень та створення позитивного іміджу професії поліцейського, підвищення рівня її престижності в суспільстві та гідної оплати. Для

того, щоб створити позитивний імідж поліцейського потрібно підтримувати високий рівень професійності поліцейських, постійно навчати їх новим технікам та стратегіям, а також забезпечувати належні умови праці та підтримувати позитивний імідж в очах громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII «Про Національну поліцію». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19>. (Дата звернення: 10.04.2023).
2. Забезпечення престижності професії поліцейського. URL: <http://um.co.ua/4/4-14/4-145875.html>.
3. Забезпечення іміджу і престижу. URL: <http://ibib.ltd.ua/184-obespechenie-imidja-prestija.html>.
4. Імідж як складова успіху правоохоронця: до постановки проблеми URL: <https://veche.kiev.ua/journal/2938/>.
5. Стефанчук В.С. Статус поліцейського при проходженні служби в національній поліції України. URL: <https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/98.pdf>.
6. Гарантії професійної діяльності поліцейських в сучасних умовах. URL: <https://forumprava.pp.ua/files/088-095-2018-313-.pdf>.
7. Реформування поліції на основі підходу, орієнтованого на громаду. URL: https://www.irf.ua/content/files/ukr_community-based_policing.pdf.
8. Гунько, К.О., Тимофеев, В.П. Щодо проблеми загрози національній безпеці та основні напрями протидії їм. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу, 108. <http://pli.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-29.09.pdf#page=108>.
9. Тінін, Д. Г. Формування довіри населення як основний напрям оцінки ефективної роботи національної поліції України. Шановні учасники міжнародної конференції!, 134. / Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (5 листопада 2021) / упор.: Г.Я. Савчин, У.О. Цмоць. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 172 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4008/1/05_11_2021.pdf#page=134.